

Povzetek ankete: Anketa med učitelji matematike in fizike

V nadaljevanju so predstavljeni povzetki ankete **Anketa med učitelji matematike in fizike (anketa 1KA)**. Anketa je bila izvedena za potrebe okrogle mize na temo pomanjkanju učiteljev matematike in fizike, ki bo potekala 12. septembra 2025 na Konferenci slovenskih matematikov 2025. Anketa je bila sestavljena iz **29** vprašanj, nanjo pa je v celoti odgovorilo **177** osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev matematike in fizike.

Q1: Zakaj ste se odločili za študij pedagoške matematike/fizike?

Večina vprašanih se je za študij pedagoške matematike ali fizike odločila zaradi iskrenega veselja do teh predmetov in zanimanja za logično razmišljanje ter reševanje problemov. Pogost razlog je bila tudi želja po poučevanju in delu z mladimi, saj so želeli svoje znanje prenašati naprej in pomagati drugim razumeti snov. Mnogi so že v šoli radi pomagali sošolcem pri matematiki ali fiziki in dobili potrditev, da jim razlaga dobro uspeva. Nekateri so navedli tudi praktične razloge, kot so boljše možnosti za zaposlitev, kadrovske štipendije ali odprta mesta na programu. Med odgovori se pojavljajo tudi bolj osebne zgodbe, kot so vpliv učiteljev, pomanjkanje učiteljev v preteklosti ter želja po razbijanju stereotipov in približevanju predmetov tudi tistim, ki imajo z njimi težave.

Najpogostejši odgovori:

- **Veselite do matematike/fizike in zanimanje za predmet** – mnogi so poudarili, da so jim bila ta področja vedno ljuba in so jih zanimala že od osnovne ali srednje šole.
- **Želja po poučevanju in delu z mladimi** – pogosto izpostavljena motivacija za prenašanje znanja in navduševanje mlajših za predmet.
- **Izkušnje s pomočjo sošolcem in inštruiranjem** – številni so že v šoli ugotovili, da jim razlaga dobro uspeva in jih to veseli.
- **Praktični razlogi (možnost zaposlitve, štipendije, odprta mesta)** – nekateri so se za ta študij odločili zaradi stabilne zaposlitve ali finančne podpore (npr. kadrovske štipendije).

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Prvenstveno zaradi ljubezni do astronomije, med študijem pa se je pojavila želja po poučevanju."*
- *"Po letu 1986, ko sem zaključil srednjo šolo, so me prišli iskati z osnovne šole, če bi šel učiti. Bilo je pomanjkanje oziroma slabe plače in so odhajali učitelji drugam. Potem pa se*

je pokazala prilika delovnega mesta, pa sem šel študirati matematiko in tehniko in možnost študija v Mariboru."

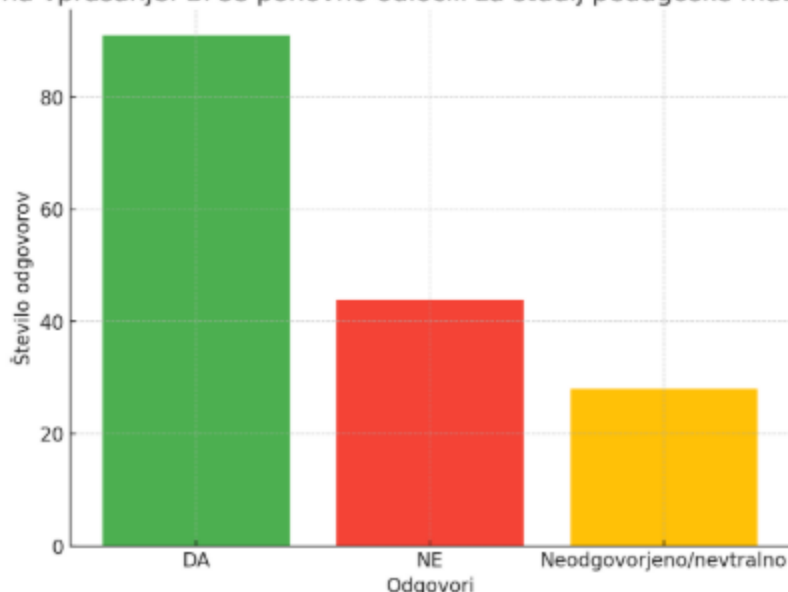
- *"Med študijem sem spremenila smer, saj sem ugotovila, da je na uporabni matematiki zelo veliko programiranja in delanja za računalnikom. Osebno rabim bolj razgibano delo z ljudmi."*
- *"– zaradi želje po predajanju znanja naslednjim generacijam, – in želje, da jim približam oba predmeta, – da pokažem tudi tistim, ki imajo težave pri usvajanju teh vsebin, da zmorejo, – da razbijam stereotipe o tem, kateri spol zmore več na teh področjih ..."*
- *"Ker me je fizika zanimala kot resnica v naši bližnji ali daljni spontani oz. v izzvani naravi, ki jo je nekdo zapisal glede na to, kaj je videl, prepoznal, ... v opazovani okolici."*

Q2: Bi se po izkušnjah v praksi ponovno odločili za študij pedagoške matematike/fizike in zakaj?

Večina vprašanih je odgovorila, da bi se ponovno odločila za študij pedagoške matematike/fizike, saj jih veseli poučevanje in delo z mladimi, radi prenašajo znanje ter čutijo svoje delo kot poslanstvo. Nekateri so izpostavili, da kljub težkim razmeram v šolstvu in nizki plači delo z učenci odtehta slabosti. Manjši del bi se danes odločil drugače, predvsem zaradi preobremenjenosti, administrativnega dela, pomanjkanja spoštovanja in ugleda učiteljskega poklica ter boljših priložnosti v drugih poklicih. Nekateri so bili v dilemi in bi ob ponovni izbiri kombinirali drugačne smeri ali pa ostali v naravoslovju brez pedagoške smeri. Prisotni pa so tudi odgovori, kjer so ljudje z zadovoljstvom sprejeli učiteljski poklic, čeprav jih v študijskih letih še ni privlačil.

Na vprašanje je **91** anketirancev odgovorilo z DA, **41** z NE, **28** odgovorov pa je bilo neodločenih.

Odgovori na vprašanje: Bi se ponovno odločili za študij pedagoške matematike/fizike?

Najpogostejši odgovori: Zakaj bi se ponovno odločil za študij

- **Veselite do poučevanja in dela z mladimi** - uživajo v interakciji z učenci in zadovoljstvu, ko razumejo snov.
- **Ljubezen do matematike/fizike** - še vedno jih navdušuje predmet in radi ga poučujejo.
- **Občutek poslanstva in vpliva na mlade** - želijo oblikovati prihodnost, vzgajati in razvijati logično razmišljanje.
- **Notranja izpolnitev** - plača in birokracija niso odločilni.

Najpogostejši odgovori: Zakaj se NE bi ponovno odločil za študij

- **Prevelika administrativna in birokratska obremenitev** – namesto poučevanja veliko časa porabijo za papirje, poročila in nepotrebno birokracijo.
- **Prenizke plače** – poklic ne omogoča ustrezne finančne varnosti glede na zahtevnost dela.
- **Pomanjkanje spoštovanja in ugleda poklica** – tako v družbi kot s strani staršev/učencev učitelji pogosto nimajo prave podpore ali priznanja.
- **Preobremenjenost in stresno delovno okolje** – delo vključuje veliko odgovornosti, zahtevne razrede, pogosto pa ni sistemske podpore za obvladovanje teh izzivov.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Ne, ker sistem ne podpira učiteljev, preveč je administrativnega dela in premalo spoštovanja, čeprav imam rada otroke in predmet."*

- *"Da, čeprav sem včasih želela študirati veterino, sem vesela, da sem pristala v šolstvu, ker imam tu vpliv na prihodnost mladih."*
- *"Ne, odločil bi se za drugo naravoslovno smer brez pedagoške, ker delo z mladimi ni tako, kot sem si ga predstavljal."*
- *"Da, ker lahko razbijam stereotipe o matematiki in pokažem učencem, da jo zmorejo, čeprav se je bojijo."*
- *"Da, ker kljub vsem izzivom čutim učiteljski poklic kot poslanstvo in imam rad občutek, ko učenci dosežejo svoje cilje."*

Q3: Kaj so po Vašem mnenju privlačne plati poklica učitelja/-ice matematike/fizike?

Odgovori kažejo, da so učitelji matematike in fizike poklic izjemno cenijo predvsem zaradi dela z mladimi, raznolikosti in možnosti osebnega ter strokovnega razvoja. Veliko pozornosti je namenjeno tudi zadovoljstvu ob uspehih učencev, izzivih pri poučevanju zahtevnih vsebin in možnosti avtonomije pri organizaciji dela. Privlačne so tudi počitnice, stabilen delovni čas in možnost sodelovanja pri projektih, tekmovanjih ter raziskovalnem delu.

Najpogostejši odgovori:

- **Delo z mladimi** – stik z učenci, spremljanje njihovega razvoja, vzpodbujanje k učenju in kritičnemu mišljenju.
- **Raznolikost in dinamičnost dela** – vsaka ura in vsak učenec prinašata nove izzive, možnost uporabe različnih metod poučevanja in eksperimentov.
- **Počitnice in ugoden delovni čas** – možnost daljših dopustov in organizacije delovnika, ki omogoča fleksibilnost.
- **Zadovoljstvo ob uspehu učencev** – ponos in veselje, ko učenci razumejo snov, premagajo strah pred predmetom ali dosežejo dobre rezultate.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Čeprav ljudje morda mislijo, da je delo učitelja izključno delo v razredu (in testi), je priložnosti mnogo več, če te zanima (sindikati, funkcije v šolskih organih, tekmovanja, izmenjave, projekti, matura ...)"*
- *"Po drugi strani je užitek približati zahtevno vsebino tudi navidezno manj nadarjenim dijakom, ki ob uspehu začutijo zadovoljstvo. Splošna privlačna plat je stik z ljudmi, predvsem mladimi, medsebojno bogatenje in priložnosti za osebno rast. Privlačno je mladim odkrivati tako uporabne plati matematike kot priložnosti za osebni razvoj."*
- *"Delo z nadarjenimi, izpopolnjevanje različnih didaktičnih pristopov na različnih taksonomskih ravneh za različne potrebe otrok (diferenciacija), AHA- efekti otrok, opazovanje napredovanja znanja pri otrocih. Še enkrat: Matematika je LEPA! in lepo je znanje predajati naprej s smehom."*
- *"Si sam svoj šef, torej za izvrebo pouka si dovolj samo ti, neodvisen od drugih."*

- *"Področje fizike in matematike še vedno velja za zahtevnejše področje študija, tako da ima zaradi tega v družbi pozitiven status. Privlačno je to, da lahko rušiš stereotipe o težki dosegljivosti razumevanja naravoslovja, da pomagaš pri intelektualnem in vrednostnem razvoju mladih, da je veliko uporabnih znanj in veščin ..."*
- *"Delo z nadarjenimi in motiviranimi dijaki. Uspeh dijakov, ki pridejo z velikim strahom pred matematiko, potem pa ta strah počasi izgine in postanejo uspešni in bolj samozavestni. Delo in sodelovanje v kolektivu s strokovnjaki iz zelo različnih področij."*

Q4: Kaj so po Vašem mnenju manj privlačne plati poklica učitelja/-ice fizike/matematike?

Učitelji matematike in fizike kot manj privlačne plati poklica pogosto navajajo kombinacijo finančnih, administrativnih, socialnih in pedagoških izzivov. Glavne težave so: nizka plača, visoka obremenjenost z administracijo, zahtevni starši in učenci ter pomanjkanje družbenega spoštovanja poklica. Poklic zahteva veliko časa, truda in psihične odpornosti, pogosto izven delovnega časa, zaradi česar je težko ohraniti motivacijo in zadovoljstvo.

Najpogostejši odgovori:

- **Birokracija in administracija** – veliko papirologije, izpolnjevanje zapisnikov, pravilnikov, poročil in evidenc, kar odvrta od poučevanja.
- **Plača in ekonomski vidik** – nizke začetne in stalne plače v primerjavi z drugimi poklici, neprimerno za zahtevnost dela.
- **Pritisk staršev in težavni učenci** – zahteve in pritiski staršev, problematični ali demotivirani učenci, konfliktna situacija.
- **Nespoštovanje poklica** – ne vrednotenje dela, nespoštovanje učiteljev, podcenjenost pred znanjem in trudom.

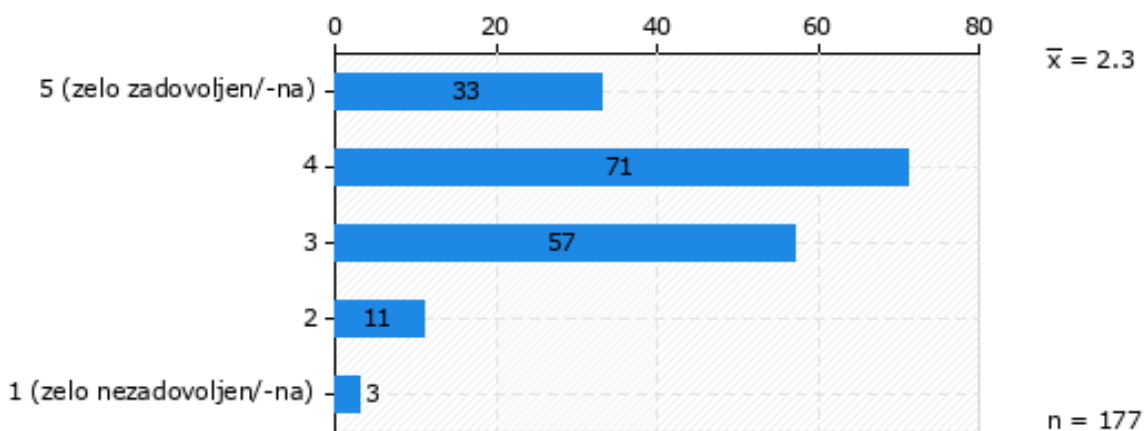
Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Večkrat prijava na inšpekciji (vedno opravičeno zavrnjena). Starši so danes (poučujem že 39 let) postali NAJVEČJI napor v šoli. Zato naslednje leto, ko dopolnim delovno dobo, NE RAZMIŠLJAM o podaljšanju dela. ODHAJAM v penzijo- zaradi staršev!!!"*
- *"Pridobivanje ocen, ki jih je veliko (ustne ocene, sestavljanje preizkusov in vrednotenje) - vse to se nikjer ne vrednoti, - vtikovanje staršev v strokovnost, - veliko dela še doma, - vsako leto NPZ, ki ga popravljamo za mini plačilo, - preveč natrpana učna snov."*
- *"Skratka: Sistemske ureditve v šolstvu (administrativne ovire, vpletanje nestrokovnih oseb v učni proces, oz. moč, ki jo imajo osebe, ki nimajo veze z učnim procesom v primerjavi z učitelji, ki poskušajo nemoteno opravljati svoj poklic..). Motijo me tudi različne strokovne pomoči in integracije, ki se na različne načine dobesedno vsiljujejo šolam in bolj kot ne razgrajujejo šolstvo... Tudi različni projekti bi lahko bili koordinirani na višji ravni in prerezporejeni po šolah po nekem vrstnem redu in tematiki. Trenutno je stanje glede projektov kaotično.. Lovljenje projektov in točk je postala stalnica v šolstvu, nima pa veze z znanjem in poučevanjem!"*
- *"- Zelo naporno je delati z učenci ali dijaki, ki so vzgojno problematični in hkrati zelo nadarjeni. - Težko je delati z učenci in dijaki, ki imajo podporo za lenobo pri starših. - Ogromno časa učitelj matematike/fizike porabi za sestavljanje, oblikovanje in popravljanje testov, popravni testov in popravni izpiti."*
- *"Delo ni cenjeno, premalo plačano, država nam daja samo nove dolžnosti in ne poviša plače ali ne nudi prave vrste pomoči. Lahko bi rekla, da nas država izkorišča. Namesto večjih plač (kar "so" naredili), uvajajo RAB kjer je ura dela 60 min in ne 45 min. S tem sem za 4 ure dela plačana kot bi delala 3 ure. "Pa so res dvignili plače". Že sam govor o*

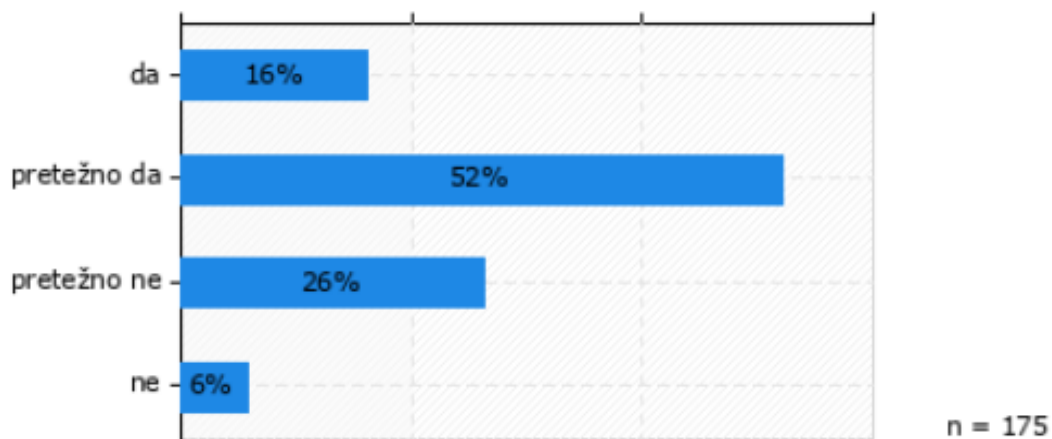
povečanju normativa kaže na to, da nimajo pojma, kako vplivajo na same zaposlene v šolstvu in da tako ne bo vec šlo --> propad šolstva!"

Q5: Kako bi ocenili svoje trenutno zadovoljstvo s poklicem učitelja/-ice fizike/matematike?

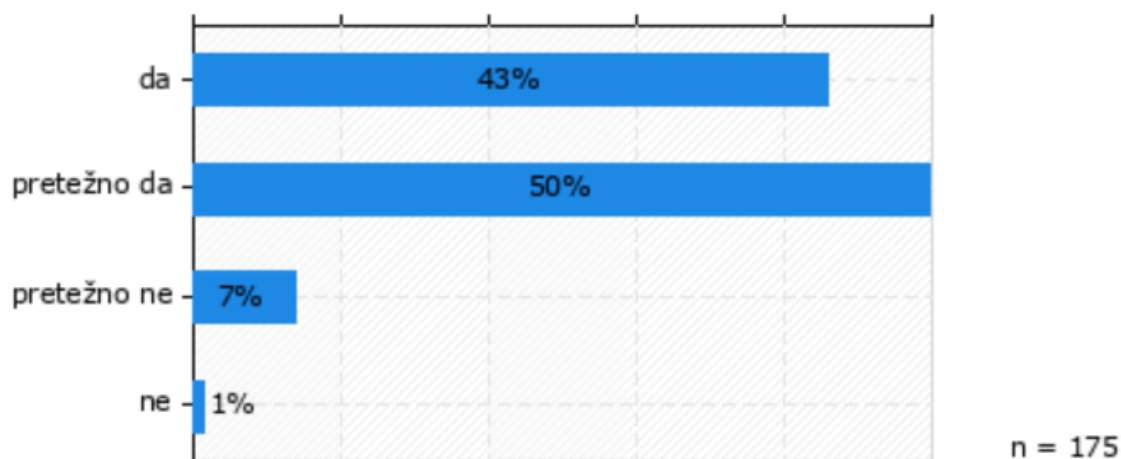
Možni so bili številčni odgovori od 1 (zelo nezadovoljen/-na) do 5 (zelo zadovoljen/-na).

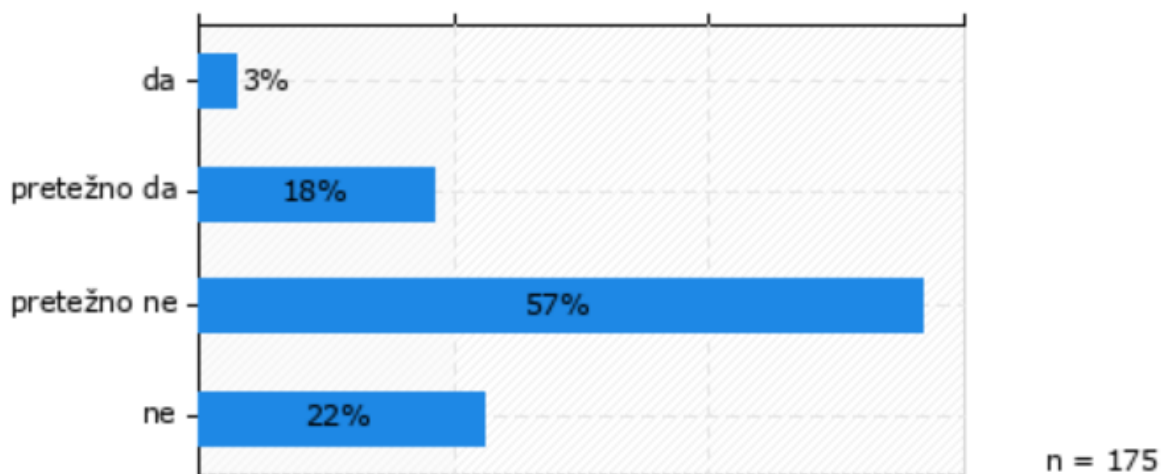
Q6: Ali se v svojem poklicu počutite spoštovane?

Q7: Ali ste dovolj avtonomni pri izbiri načina poučevanja?

Q8: Ali lahko vplivate na kurikulum?

Q9: Ali dijake, ki kažejo interes za poučevanje matematike ali fizike, vzpodbujate za izbiro tega študija? Če da, kako, če ne, zakaj?

Večina učiteljev dijake, ki kažejo interes za matematiko ali fiziko, aktivno spodbuja, predvsem z lastnim zgledom, pogovori in praktičnimi izkušnjami, kot so predstavitve snovi ali tekmovanja. Pogosto ob tem dijakom predstavijo tudi realnost poklica, vključno z nižjo plačo, administrativno obremenitvijo in zahtevnostjo študija, da se lahko odločijo informirano. V osnovnih šolah in na nekaterih strokovnih programih je spodbuda omejena, saj dijaki še niso dovolj zreli ali ne kažejo interesa za pedagoški poklic. Učitelji poudarjajo, da kombinacija navdušenja nad predmetom in iskrenega prikaza izzivov pomaga dijakom pri premišljenem odločanju. Posamezni izstopajoči primeri vključujejo mentorstvo nadarjenih dijakov, vključevanje v šolske dejavnosti in podrobno usmerjanje k pedagoškemu študiju.

Najpogostejši odgovori:

- **Spodbujanje z zgledom in navdušenjem nad predmetom** - Veliko učiteljev poudarja, da dijake navdušujejo s svojim odnosom do matematike/fizike in poučevanja, pogosto z lastnim zgledom v razredu.
- **Individualni pogovori in priložnost za preizkus** - Dijake, ki kažejo interes, učitelji spodbujajo z razgovorom, možnostjo razlage snovi sošolcem ali izvedbo del učne ure.
- **Opozorilo na realnost poklica** - Nekateri učitelji opozarjajo na težavnost študija, nizko plačilo, birokracijo in izzive, da dijaki lažje sprejmejo informirano odločitev.
- **Ne spodbujajo, če interesa ni ali je dijak premlad** - Učitelji, predvsem v osnovni šoli, pogosto menijo, da je odločitev prezgodnja ali da dijaki še ne kažejo pravega interesa, zato jih ne usmerjajo aktivno.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *“Jih, ker si želim, da bi učenci imeli kvaliteten pouk. Imam veliko bivših učencev na praksi.”*
- *“Da. Poleg odgovarjanja na njihova vprašanja o možnostih študija in poklicne poti, jim dam čim več možnosti, da tudi samo bolj aktivno sodelujejo tako pripouku kot na dejavnostih, ki potekajo na šoli: vključim jih v krožke, pomagajo pri demonstracijskih poskusih, delu v skupinah, laboratorijskih vajah, izvedbi dneva odprtih vrat, informativnih dni, se vključijo v tutorstvo, ipd.”*
- *“Da, če pokažejo interes za študij matematike/fizike, jih spodbudim k poučevanju. Preko pogovora delim lastne izkušnje, pomembno pa se mi zdi, da tudi sam pouk naredimo privlačen.”*
- *“Zelo redki so taki dijaki in DA, ko kakšnega najdem, ga vzpoduham, saj vidim, da naloge rešuje z veseljem, ni ga strah izzivov, reši več nalog kot jih ponuja učbenik, vadnica, dijaka povabim na tekmovanja z matematičnega področja.”*
- *“Spodbujam jih, da razmislijo malo v smeri tega študija. Jim povem, da sem vedno na voljo za pogovor, če potrebujejo informacije iz prve roke. Stvari ne olepšujem, ampak jim predstavim realno sliko.”*

Q10: Kaj je po Vašem mnenju glavni razlog, da se dijaki ne odločajo za študij pedagoške matematike/fizike?

Glavni razlogi, ki se pojavljajo, so povezani s kombinacijo zahtevnosti študija, nizke plače, slabega družbenega ugleda poklica in stresnih delovnih pogojev (delo z dijaki, starši, birokracija). Dijaki pogosto vidijo, da obstajajo bolj plačani, manj zahtevni in bolj perspektivni poklici z enako ali višjo izobrazbo. Pomemben dejavnik je tudi psihološki, saj študenti zaznavajo pedagoški poklic kot stresen, odgovoren in podcenjen.

Najpogostejši odgovori:

- **Prenizka plača** – pogosto se omenjajo nizke začetne plače in malo možnosti napredovanja.
- **Neperspektiven in necenjen poklic** – slaba družbena prepoznavnost, nizka avtoriteta učiteljev.
- **Zahtevnost študija in poklica** – teoretično težki predmeti, potreba po predhodnem znanju, intenzivna priprava na pouk.
- **Stres in težave pri delu z ljudmi** – težavni učenci, vmešavanje staršev, birokracija, nespoštovanje s strani okolice.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Bodimo vsaj enkrat realni... Če bi bila plača učitelja začetnika okoli 2000€, bi se verjetno kdo odločil za takšen študij."*
- *"Mediji so ljudem povedali, da ta poklic ni cenjen, da so slabe plače, da tega noben noče delati. Ljudje temu verjamejo. Torej glavni razlog so mediji."*
- *"Preveč vpliva staršev v OŠ. Morda ne preveč, predvsem pa na nepravih točkah. Z izkušnjami s študenti le ti izražajo strah pred neobvladovanjem nemirnih učencev in strah pred agresivnimi starši."*
- *"Profesor Ivan Kuščer je imel na to temo jasen odgovor: če se znanstvenik zmoti pri gradnji mostu in se ta zruši, se pač zgradi novega in je škoda omejena; če se pedagog zmoti, se ta škoda pozna na celih generacijah."*
- *"Na splošno se ne odločajo za pedagoški poklic, češ da je premalo cenjen, premalo plačan, da si ne predstavljajo delati s populacijo, ki je nezainteresirana."*

Q11: Kateri ukrepi bi po Vašem mnenju spodbudili dijake, da se odločijo za omenjena poklica?

Najpogostejše učitelji poudarjajo, da bi bilo treba za povečanje zanimanja za poklica učitelja matematike in fizike predvsem izboljšati finančne pogoje, predvsem višje plače in boljše možnosti za napredovanje. Prav tako je pogosto izpostavljena potreba po dvigu ugleda in spoštovanja poklica v družbi ter večji avtonomiji učiteljev pri delu. Pomembna ukrepa bi bila tudi boljša promocija poklica in predstavitev pozitivnih vidikov dela dijakom ter boljša podpora učiteljem, na primer z zmanjšanjem birokracije, podporo pri delu z zahtevnimi učenci in starši ter mentorstvom za začetnike. Posamezni odgovori omenjajo tudi izboljšanje pogojev dela, sodobnejšo organizacijo šolstva in boljše povezovanje šol z gospodarstvom.

Najpogostejši odgovori:

- **Višje plače in boljša finančna stimulacija učiteljev** – Mladi bi se lažje odločali za ta poklic, če bi bil finančno primerljiv z drugimi zahtevnimi poklici.
- **Dvig ugleda in spoštovanja poklica v družbi** – Učitelje je treba prikazati kot strokovnjake in jim povrniti družbeni ugled.
- **Zmanjšanje obremenitev in birokracije ter boljša podpora učiteljem** – Manj administracije in več podpore začetnikom bi naredilo poklic privlačnejši.
- **Promocija poklica in predstavitev pozitivnih strani dijakom** – Dijakom je treba pokazati prednosti pedagoškega dela že v srednji šoli.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Bodimo realni: če bi bila plača učitelja začetnika okoli 2000 €, bi se več dijakov odločilo za ta študij. Poleg tega pa zmanjšati pritisk staršev in povečati spoštovanje učiteljev."*
- *"Potrebna bi bila resna medijska kampanja, ki prikazuje učitelje kot strokovnjake in ne kot tarčo za kritike. Vključiti bi bilo treba tudi zgodbe zadovoljnih učiteljev."*
- *"Zmanjšati birokracijo, omogočiti mentorstvo za začetnike podobno kot pri zdravnikih ter poskrbeti za realno avtonomijo učitelja pri pouku."*
- *"Državne štipendije za pedagoške smeri naravoslovja z obveznostjo zaposlitve v šolstvu nekaj let po končanem študiju."*
- *"Več povezovanja šol z industrijo, da dijaki vidijo uporabnost matematike in fizike, ter hkrati možnost kombiniranja poučevanja z drugimi projekti."*

Q12: Zaradi katerih razlogov se po Vašem mnenju diplomanti teh študijev včasih odločijo, da ne vstopijo v pedagoški poklic?

Najpogostejši razlog, zakaj diplomanti pedagoške matematike in fizike ne vstopijo v učiteljski poklic, je prenizka plača glede na zahtevnost študija in odgovornost dela. Veliko jih omeni tudi boljše zaposlitvene možnosti v gospodarstvu, kjer so pogoji in napredovanje privlačnejši. Prisoten je občutek, da je poklic učitelja družbeno premalo cenjen in povezan s prevelikim stresom, birokracijo ter pritiskom staršev in javnosti. Nekateri odgovori izpostavljajo, da jih študij ne pripravi dovolj na realne izzive poučevanja in da mladi ne želijo dela z nemotiviranimi učenci. Obstajajo tudi posebni razlogi, kot so želja po delu v raziskavah ali želja po delu v tujini.

Najpogostejši odgovori:

- **Prenizka plača in slabe finančne spodbude** – Učiteljski poklic je finančno manj konkurenčen od drugih možnosti.
- **Boljše zaposlitvene možnosti v gospodarstvu** – Podjetja ponujajo višje plače, nagrajevanje in boljše pogoje.
- **Nizek ugled in pomanjkanje spoštovanja poklica** – Družbeno podcenjevanje in nizka avtoriteta učiteljev.
- **Stres, birokracija in težavno delo z ljudmi** – Administrativne obremenitve ter pritiski staršev in javnosti.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Ker lahko z isto izobrazbo v industriji zaslužijo dvakrat toliko, brez stresa z nemotiviranimi učenci."*
- *"Mladi si želijo fleksibilnosti, potovanja in raziskovalnega dela, česar šola ne omogoča."*
- *"Preveč birokracije, premalo časa za dejansko poučevanje – šola postaja pisarna."*
- *"Nimajo želje ukvarjati se z nevzgojenimi otroki in starši, ki učitelja ne spoštujejo."*
- *"Poklic je v družbi premalo cenjen; kdo si želi službe, kjer si stalno tarča kritik?"*

Q13: Kaj je po Vašem mnenju glavni razlog, da učitelji odhajajo s šol na druga delovna mesta?

Iz odgovorov izhaja, da učitelji šole najpogosteje zapuščajo zaradi nizkih plač v primerjavi z zahtevnostjo poklica, slabih pogojev dela (veliko birokracije, pomanjkanje podpore), psihičnih pritiskov in stresa zaradi staršev, učencev in vodstva ter boljših priložnosti drugje, kjer imajo višji dohodek in manj obremenitev. Dodatno jih odvrčajo slab ugled poklica, omejene možnosti napredovanja ter občutek pomanjkanja spoštovanja.

Najpogostejši odgovori:

- **Nizka plača in boljše priložnosti drugje:** Učitelji odhajajo, ker so drugje z enako izobrazbo bistveno bolje plačani.
- **Visoka psihična obremenitev in stres:** Zahtevni starši, učenci in pritiski vodstva povzročajo izgorelost.
- **Preveč birokracije in administrativnih nalog:** Delo učitelja presega poučevanje, obremenjuje jih papirji in pravni postopki.
- **Slab ugled in pomanjkanje spoštovanja poklica:** Družba poklica ne ceni, kar zmanjšuje motivacijo za delo v šolstvu.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"Poznam celo generacijo, ki se je zaposlila na banki. Ni staršev, ni pravilnikov, ni čustvenih pritiskov... Nagrajevanje po uspešnosti."*
- *"Vsekakor je poglobljen razlog plača. Nihče pri zdravi pameti se ne bo grebel za tako odgovoren poklic, če ne bo pošteno plačan."*
- *"Večina njih, ki pridejo na šolo opravljat prakso, ugotavlja, da si ne predstavlja tega dela opravljati 5 ur vsak dan, 40 let. Obratno sorazmerje med trdom in rezultati."*
- *"Začetni učitelji imajo nizko plačo, veliko neplačanega dela doma in pomanjkanje podpore – veliko odgovornosti, malo mentorstva."*
- *"Poznam ljudi, da delajo na banki ali zavarovalnici, ker je tam redni delovni čas, boljša plača in ni staršev, ki bi posegali v tvoje delo."*

Q14: Kako bi po Vašem mnenju DMFA Slovenije lahko podprl učitelje matematike ali fizike?

Učitelji največkrat izpostavljajo potrebo po dodatni strokovni podpori in možnostih za stalno izobraževanje, saj se soočajo z novimi učnimi pristopi in zahtevami. Pogosto predlagajo večjo pomoč pri pripravi učnih gradiv in dostop do kakovostnih didaktičnih vsebin, ki bi jim olajšale poučevanje. Kot pomembno vidijo tudi podporo pri dvigovanju ugleda poklica in zastopanju učiteljev v širši družbi. Poleg tega omenjajo večjo organizacijsko pomoč pri tekmovanjih, povezovanju učiteljev ter več priložnosti za izmenjavo dobrih praks.

Najpogostejši odgovori:

- **Organizacija strokovnih izobraževanj in seminarjev** – učitelji si želijo več kakovostnih in uporabnih izobraževanj za sprotno strokovno rast.
- **Priprava učnih gradiv in didaktičnih pripomočkov** – dostop do kakovostnih vsebin bi zmanjšal njihovo preobremenjenost pri pripravi pouka.
- **Podpora pri organizaciji tekmovanj in dodatnih dejavnosti** – olajšanje birokratskih in organizacijskih bremen, povezanih s tekmovanji.
- **Zastopanje interesov učiteljev in promocija ugleda poklica** – več aktivnosti DMFA za večje družbeno spoštovanje učiteljev in opozarjanje na njihov pomen.

Nekaj zanimivih odgovorov:

- *"DMFA bi lahko pripravljala sodobne interaktivne naloge in gradiva za pouk, ki bi jih učitelji lahko neposredno uporabili pri poučevanju."*
- *"Podpora bi bila dobrodošla v obliki pravne in strokovne pomoči pri soočanju s pritiski staršev in vodstev."*
- *"Lahko bi organizirali več taborov ali poletnih šol za učence in učitelje, da se poveča motivacija in zanimanje za predmeta."*
- *"Več medijske prisotnosti DMFA z namenom promocije naravoslovja in pomena učiteljev matematike/fizike v družbi."*
- *"Zbiranje in deljenje primerov dobrih praks ter uspešnih metod poučevanja med učitelji po vsej Sloveniji."*

Q15: Katere spremembe (na ravni države ali šole) bi bile po Vašem mnenju potrebne, da bi omenjena poklica postala bolj privlačna?

Učitelji menijo, da bi bila privlačnost poklica večja z višjimi plačami, dodatki za deficitarne predmete in bonitetami, kot so stanovanja, vrtec ali beneficirana delovna doba. Pomembna je tudi večja avtonomija učiteljev, manj administracije, omejitev vpliva staršev in močnejša pravna zaščita pri strokovnem delu. Spodbujajo prenovu učnih načrtov z manj balasta, več praktične pedagoške prakse ter mentorstvo za začetnike, da bi izboljšali kakovost pouka in strokovni razvoj. Hkrati poudarjajo potrebo po dvigu ugleda poklica, kulturi spoštovanja učiteljev in promociji njihovega družbenega pomena.

Najpogostejši odgovori:

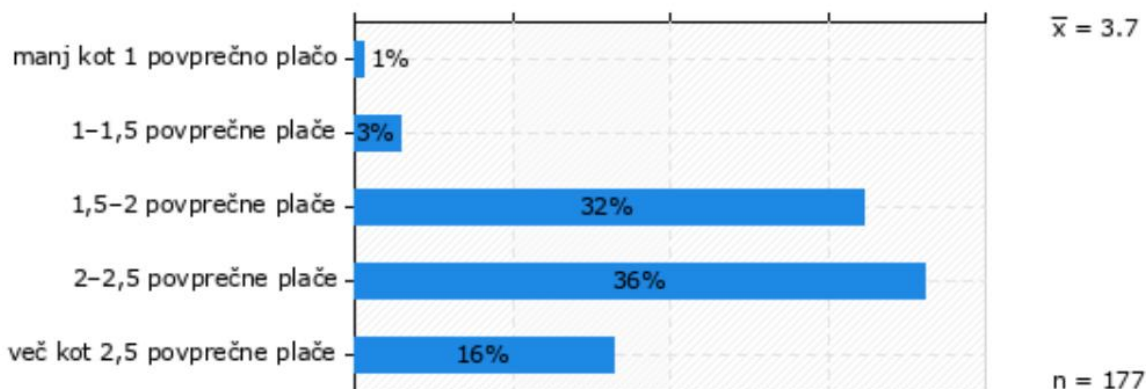
- **Obvezna prisotnost pri pouku in sankcioniranje otrok** - Predlog vključuje vračanje starih pravil, ki bi učiteljem omogočila disciplino, in uvedbo sankcij za otroke, ki motijo pouk ali ne sodelujejo v učnem procesu.
- **Uvedba sistematičnega mentorstva in daljše pedagoške prakse za mlade učitelje** - Predlog poudarja pripravništvo in mentorstvo, ki bi začetnikom omogočilo lažji prehod v delo in višjo strokovnost.
- **Fleksibilni učni načrti in zmanjšanje balasta pri snovi** - Ideja o prilagodljivih učnih načrtih, kjer učitelji sami odločajo, kaj je relevantno in zanimivo za učence, ter izbirna matematika na maturi.
- **Bonitete in materialne ugodnosti za učitelje** - Predlogi vključujejo prednost pri občinskih stanovanjih, dodatke za oblačila, beneficirano delovno dobo in konkurenčno plačilo, kar izpostavlja praktične spodbude poleg višjih plač.
- **Promocija poklica in dvig ugleda učiteljev** - Kulturni premik, ki bi učitelje ponovno postavil kot ključne graditelje prihodnosti, ne kot iztrošeno orodje sistema, z osredotočenostjo na javno podobo in spoštovanje strokovnega dela.

Nekaj zanimivih odgovorov:

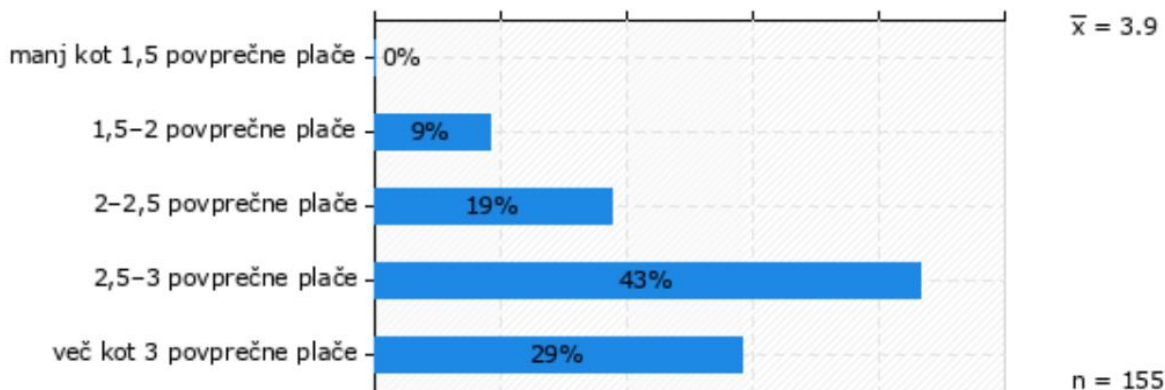
- "O tem bi lažje govorili starejši kolegi. Morda bi bilo treba obuditi kakšno pravilo, ki je včasih veljalo. Na misel mi recimo pride pravilo o obvezni najmanj 80 % prisotnosti pri pouku (ali nekaj takega, ne vem točno, koliko je bilo zahtevano), kar bi dalo učiteljem več moči pri preprečevanju špricanja oziroma še bolj dolgih in pogostih družinskih počitnic. Ukinila bi obvezno ustno spraševanje. Manjši razredi bi bili super. Nekako bi se moralo spodbujati tudi kroženje učiteljev med šolami, da niso zbornice po 20 in več let enake, to ni dobro."
- "Da bi kot učitelj lahko lažje kaznoval učence in bi ta kazen imela kakšno moč. Da se učence lahko kaznuje za nedelo, za nespoštljiv odnos. In to s kaznijo, ki učenca res pomeni kazen in vpliva na njega tako, da spremeni odnos do šole. Prav tako, da nudi nagrade, ki je učenca vredna, da se potruji."
- "Seveda plače najprej. Pa neka zaščita pred vplivi staršev. A res moraš vsakemu staršu obrazložiti zakaj je njegov Janezek ali Micka dobil/a takšno oceno, kot jo je? Pa to te lahko vsak starš masira vsakič za neko oceno ure in ure..."
- "€€€"
- "Višja plača. Manj odločb (samo za tiste, ki imajo več težav). Prešolanje učenca (na drugo šolo ali NIS) in ponavljanje učenca brez soglasja staršev. Ocene že v 1. razredu. Ocena vedenja (povprečje ocen vseh učiteljev, ki ga učijo). Možnost odstraniti od pouka učence, ki motijo pouk."
- "Dokler bo uspeh merjen v denarju in znanje ne bo vrednota, šolstvo nima svetle prihodnosti."
- "Če želimo, da bosta učitelj matematike ali fizike postala poklica, ki bosta mlade pritegnila in obdržala, moramo poskrbeti za spoštovanje, plačilo, podporo in strokovni razvoj. Potrebujemo kulturni premik, v katerem učitelja ponovno postavimo kot ključnega graditelja prihodnosti, ne kot iztrošeno orodje sistema."
- "1. Prvi so navdihujoči učitelji v razredu - če tega ni, je vse ostalo brezzveze. 2. Prevetritev nalog, ki se nanašajo na administrativno delo učiteljev (npr. nebulozno vodenje ur iLDN), več zdrave pameti in bolj realna izhodišča za delo z dijaki s PP v šolah. 3. Umik staršev iz šol (predvsem pritiski nedoraslih staršev v vrtcih in šolah), sočasno pa zakonodaja lažjega odpuščanja učiteljev oz. nasploh zaposlenih: lažje odpustiš in lažje zaposliš učitelja, s čimer bi ravnatelj bolj skrbel za kakovostni kader (ob predpostavki zrelih ravnateljev). 4. Matematika na splošni maturi naj postane izbirna, kot je na poklicni: dijak se odloči ali za tuji jezik ali za matematiko. Sedaj vse posiljujemo z matematiko, samo zato, da po maturi rečejo "hvala Bogu nikoli več matematike". S tem si delamo medvedjo uslugo. Študijski programi naj določijo, za koga je matematika na splošni maturi obvezna. 5. Absolutna prevetritev vseh učnih načrtov, tudi za matematiko, predvsem v gimnazijah - to, kar je naredila zadnja prenova (novi UN v 2026), je kozmetični popravek. Gimnazija nasploh rabi prenovo že 30 let (zadnja leta 2006 ali 2007 je propadla zaradi "vojne strok" in nezrelosti fakultet). 6. Štipendije za pedagoške poklice. 7. Načrtna skrb za vrednote in vzgojo v šolah, pa ne z nekimi kvazi predmeti (ZRSŠ) dobrega počutja, ampak realnega iskanja lastnega mesta, smisla in poklicanosti v življenju. Gledanje v lastni popek družbe ne bo naredilo bolj odprte za

potrebe soljudi. 8. Ustrezno financiranje šol, ki je sedaj ponekod neracionalno razmetavanje denarja, drugod (predvsem srednje šole) pa se bolj ukvarjamo s preživetjem namesto z nenehnim večanjem kakovosti). In to imamo v 30 letih ob večinoma t.i. levih vladah, ki bi naj bile socialno odprte in razumevajoče za šolstvo - en sam blef salonskega levičarstva!”

Q16: Kolikšno plačo (v enotah povprečne plače v Sloveniji) si po Vašem mnenju zasluži učitelj/ica v osnovni ali srednji šoli?

Q17: Kolikšno plačo (v enotah povprečne plače v Sloveniji) si po Vašem mnenju zasluži ravnatelj/ica osnovne ali srednje šole?

Q18: Če bi imeli na voljo 10.000 € za nakup opreme za pouk, kaj bi izbrali?

Večina učiteljev bi sredstva porabila za kombinacijo praktične didaktične opreme, tehnologije in izboljšave učilnic. Odzivi kažejo na tri glavne trende: fokus na interaktivno učenje, eksperimentalno delo ter udobje in funkcionalnost učilnic. Nekateri menijo, da so osnovna sredstva že zadostna in bi dodatni denar raje namenili izvenšolskim dejavnostim ali splošnim izboljšavam.

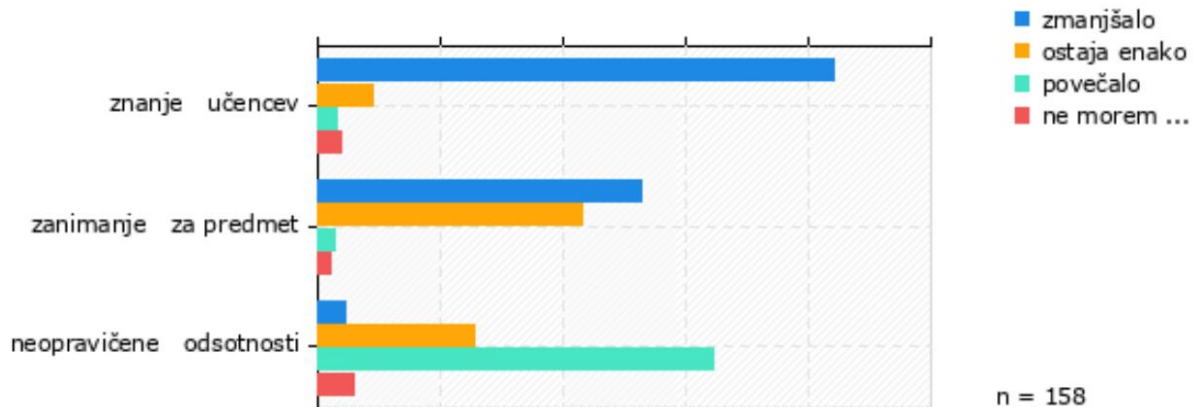
- **Interaktivna tehnologija:** interaktivne table, tablice, prenosniki, programska oprema, VR očala, IKT podpora.
- **Didaktični pripomočki za matematiko in fiziko:** geometrijska telesa, komplete za optiko, silomere, merilne naprave, Lego in STEAM komplete.
- **Eksperimentalna oprema:** pripomočki za poskuse, laboratorijski kompleti, teleskopi, senzorji.
- **Ureditev učilnic in pohištva:** kinestetične in dvižne mize, udobni stoli, fleksibilna razporeditev prostorov, učilnice na prostem, klimatizacija.

Nekaj zanimivih odgovorov:

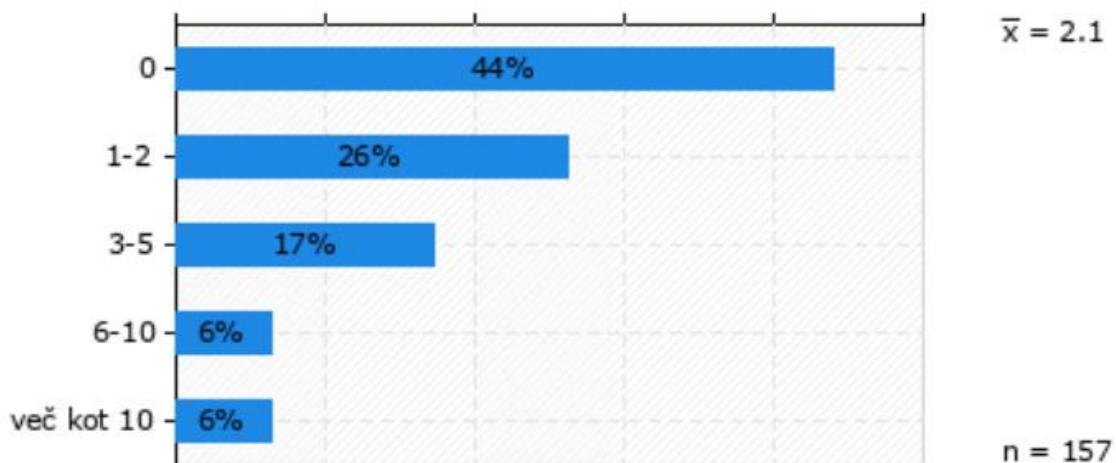
- „- čimveč uporabnih stvari za ponazarjanje matematičnih pojmov, ker imajo učenci vedno slašo predstavo – 3D tiskalnik – gradnike za telesa za učno sposobnejše.“
- „Zgradil bi miceni observatorij.“
- „Zbirka rešenih tekmovalnih nalog iz matematike in fizike s celotnim postopkom, slikami in skicami, da si z njimi lahko učenec pomaga pri pripravi na tekmovanje. Par prenosnikov (3-4), na katerih bi nekateri učenci izvajali drugačne aktivnosti kot celoten razred: individualno raziskovali, preverjali znanje, izvajali simulacije ...“
- „Oprema za učilnico v naravi. Oprema za koticke za proste ure na hodnikih (blazine, knjižne police in knjige, boksi za samostojno učenje – kot čitalnice v knjižnicah). Klubski prostor z družabnimi igrami, namiznim tenisom, biljardom, ročnim nogometom.“
- „Preuredila bi učilnice, ki ne bi dovoljevale klasičnega frontalnega pouka. Učilnice bi bile bolj odprte, prijazne dijakom, uredila bi prostor za druženje dijakov. Nabavila bi posebne škatle za telefone, ki bi jih dijaki oddali ob vstopu v šolo.“

Q19: Kako se je po Vašem mnenju v zadnjih letih v primerjavi z začetkom Vaše učiteljske kariere spreminjalo naslednje: Znanje učencev, zanimanje za predmet, neopravičene odsotnosti.

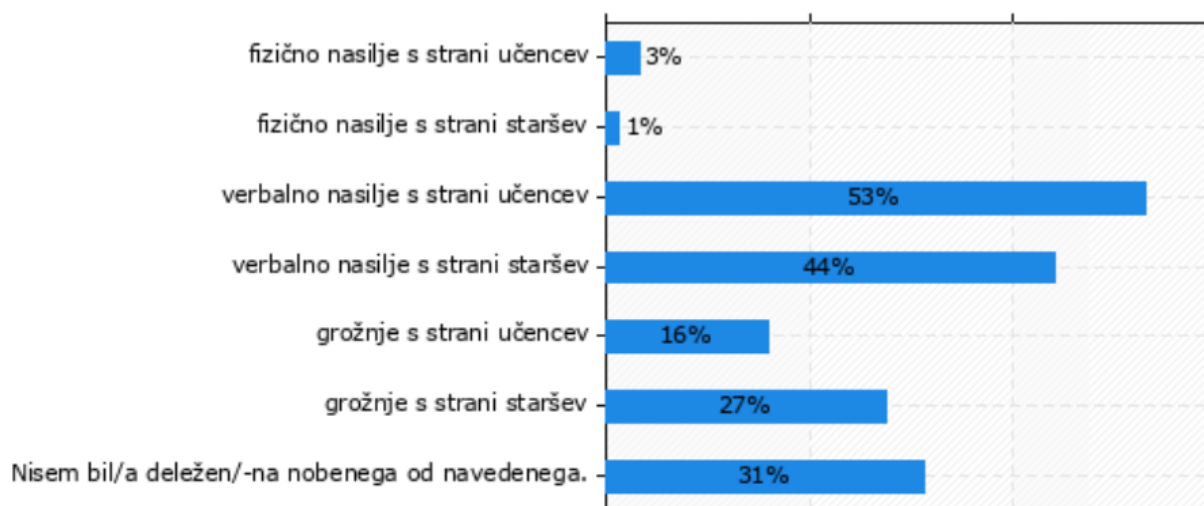
Možni odgovori so bili: zmanjšalo, ostalo enako, povečalo, ne morem oceniti

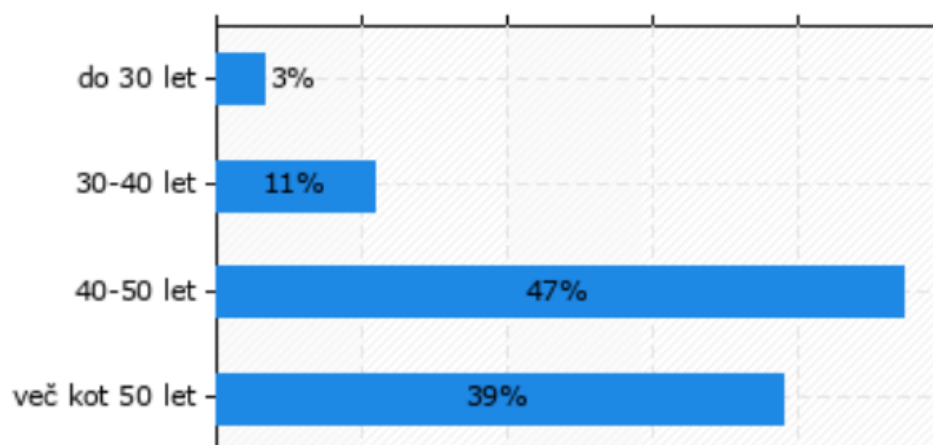
Q20: Koliko vzgojnih težav, kjer je bila potrebna intervencija tretje osebe (npr. svetovalna služba, ravnatelj/ica), ste imeli v preteklem šolskem letu pri Vaših urah?

Q21: Ste bili v preteklem šolskem letu osebno deležni katerega od naslednjega dogodkov?

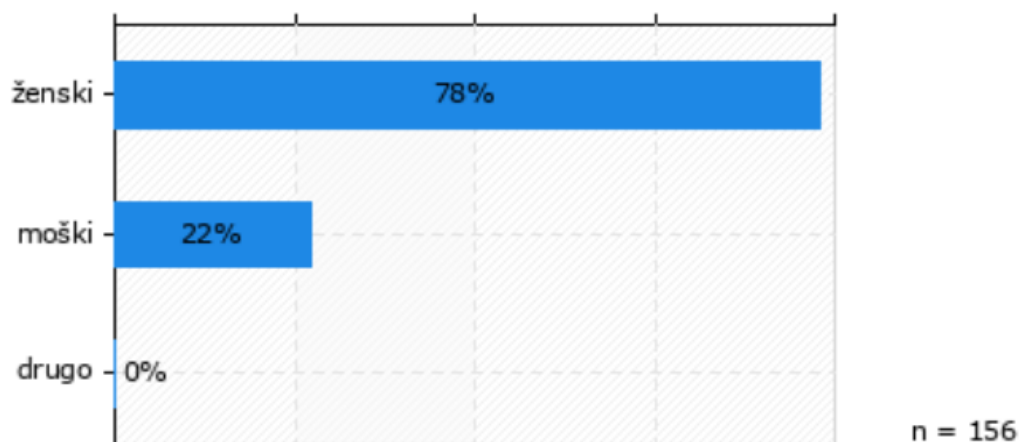

Q23: Starost

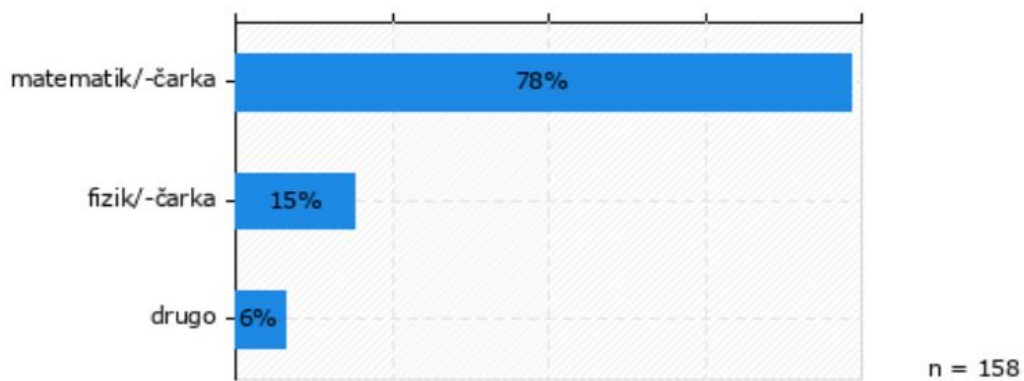

n = 157

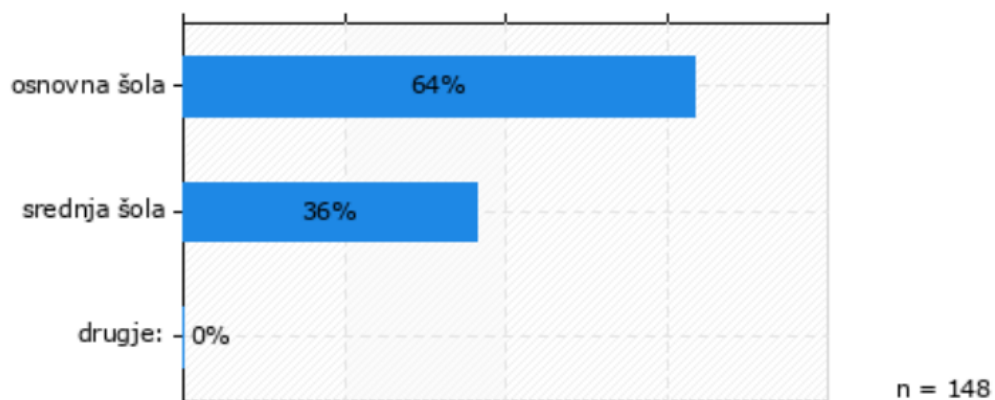
Q24: Spol

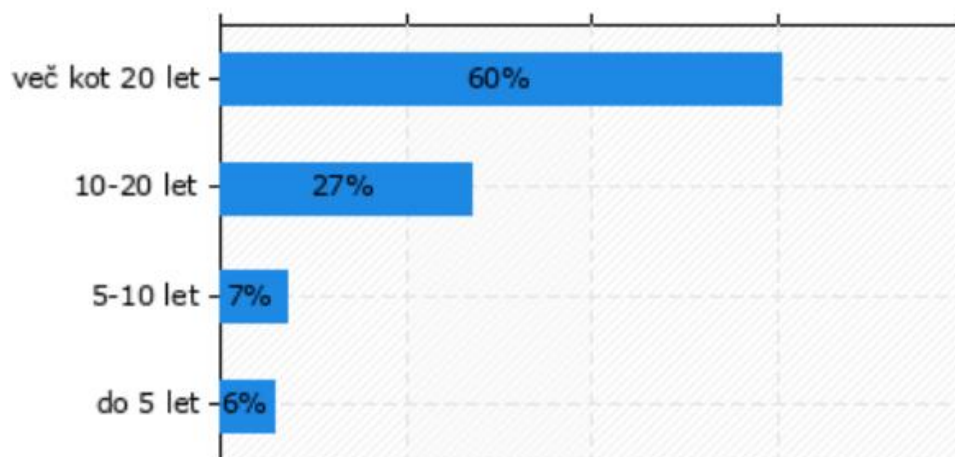
Q25: Izobrazba

Q26: Zaposlitev

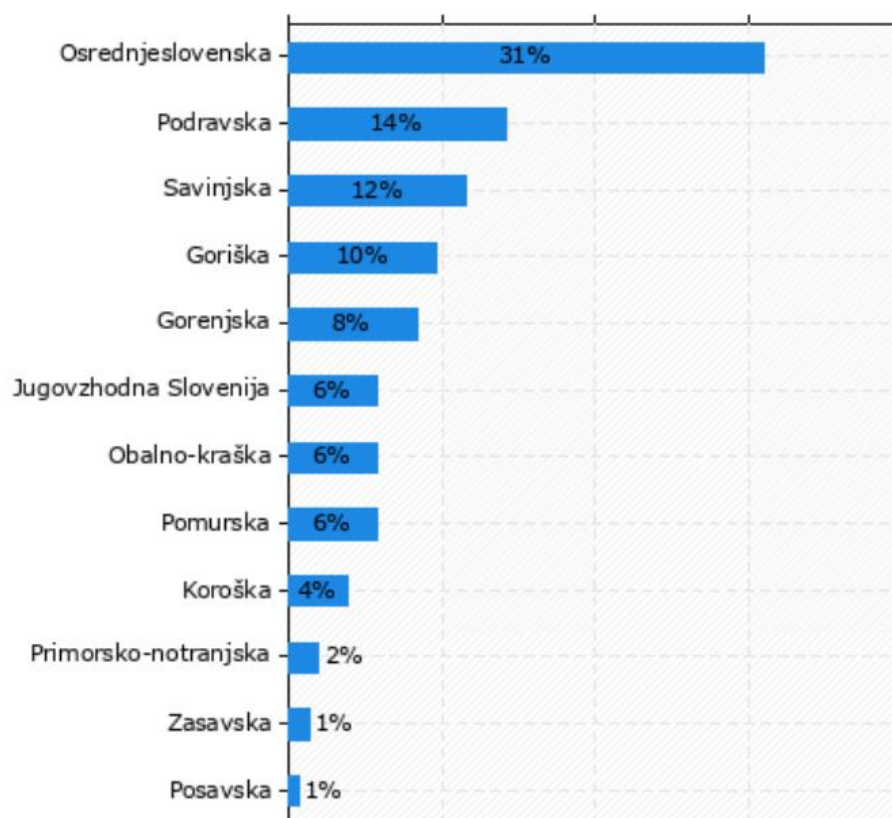

Q27: Število let izkušenj s poučevanjem matematike/fizike

n = 156

Q28: Regija šole

n = 155

Q29: Ali ste se zaposlili kot učitelj/ica takoj po končanem študiju?

